

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

2022 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2023

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇERİK

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ 2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	1
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ 2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	26

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	5
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	6
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	6
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	6
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	8
7.	DENETİM BULGULARI.....	8
8.	EKLER.....	24

TABLÖLÄR LİSTESİ

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu.....	2
Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu.....	2
Tablo 3: 2022 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi.....	3
Tablo 4: 2022 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi.....	4

KISALTMALAR

AŞ
TL
KOSGEB

Anonim Şirket
Türk Lirası
T.C. Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve
Destekleme İdaresi Başkanlığı

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Önceki Yıllarda Ayrılmış Olan Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Güncellenmemesi
2. Akreditif Karşılığı Açtırılan Kredilerin Mahsup İşlemlerinin Yapılmaması ve Akreditifle Satın Alınan Cihazların Taşınır Kayıtlarının Yapılmaması

B. Diğer Bulgular

1. İhalelerde Yaklaşık Maliyetin Üzerindeki Tekliflerin Değerlendirme Dışı Bırakılması
2. Rektör Yardımcısı ve Genel Sekreter Yardımcısı Görevlendirmelerinde Sayı Sınırlarına Uyulmaması
3. Öğretim Elemanı Görevlendirmelerinin Hatalı Yapılması
4. İdarenin Aleyhine Sonuçlanan Davalarda Sorumlulara Rücu İşleminin Yapılmaması
5. Üniversite Mülkiyetindeki Taşınmazın Pazarlık Usulü İle Kiraya Verilmesi
6. Üniversiteye Tahsisli Taşınmazların Kiraya Verilmesinde Mevzuat Hükümlerine Uyulmaması
7. Yıldız Teknik Üniversitesi Vakfı Şirketlerinin İhalelere Katılması
8. Taşınmazlarda Cins Tashihiinin Yapılmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzel kişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

Yıldız Teknik Üniversitesi, 28.03.1983 tarih ve 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ile Yıldız Üniversitesi adı ile kurulmuş ve 03.07.1992 tarih ve 3837 sayılı Kanun ile Yıldız Teknik Üniversitesi adını almıştır.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat; 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ve 124 sayılı Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumlarının İdari Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'dir.

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir. Söz konusu Kanun'un 12'nci maddesinde yükseköğretim kurumlarının görevleri sayılmış olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insangücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Yıldız Teknik Üniversitesinin akademik yapısında rektörlük, senato, fakülte dekanlıkları, yüksekokul, enstitü, uygulama ve araştırma merkez müdürlükleri bulunmakta, idari yapısında ise üniversite yönetim kurulu, genel sekreterlik, daire başkanlıkları, hukuk müşavirliği ve müdürlükler yer almaktadır.

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanı tarafından, dekanlar ise Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadır.

Üniversite bünyesinde; 11 fakülte, 1 yüksekokul, 3 enstitü, 2 meslek yüksekokulu ve 31 uygulama ve araştırma merkezi bulunmaktadır.

Üniversitede 2022 yıl sonu itibarıyla kadrolu akademik, idari (sözleşmeli idari personel dahil) ve işçi personel sayısı toplamı 2.761'dir. Ayrıca Üniversitede 14 yabancı uyruklu akademik personel çalışmaktadır.

Akademik ve idari personelin sınıf, unvan ve kadro dağılım bilgileri Tablo 1 ve 2'de yer almaktadır.

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu

Unvan	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Profesör	359	83	442
Doçent	277	71	348
Doktor öğretim üyesi	292	176	468
Öğretim görevlisi	295	134	429
Araştırma görevlisi	432	217	649
Toplam	1.655	681	2.336

Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu

Hizmet Sınıfı	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Genel idari	420	365	785
Sağlık	32	30	62
Avukatlık	3	2	5
Eğitim-öğretim	-	-	-
Teknik	160	85	245
Yardımcı	60	30	90
Sözleşmeli	56	14	70
İşçi	375	8	383
Toplam	1.106	534	1.640

Üniversitenin bağlı olduğu kurum Yükseköğretim Kurulu, ilgili olduğu kurumlar ise Milli Eğitim Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığıdır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli II sayılı cetvelin, (A) "Özel Bütçeli İdareler" bölümünde yer alan Yıldız Teknik Üniversitesi, Merkezi Yönetim Bütçe

Kanunu ile verilen hazine yardımı ve öz gelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 616.248.000,00 TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine yıl içinde 403.559.618,82 TL ödenek eklenmiş ve toplam ödenek 1.019.807.618,82 TL'ye ulaşmış olup ödeneğin %95,86'sı olan 977.590.066,62 TL kullanılmıştır.

İdarenin ekonomik sınıflandırma açısından 2022 yılına ait ödenek dağılımı ve yıl sonu harcama gerçekleştirmelerine ilişkin tablo aşağıdadır.

Tablo 3: 2022 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi

	Ödenek (1)	Gerçekleşme (2)	Gerçekleşme (2/1)
	(TL)		(%)
01 Personel Giderleri	571.314.670,00	554.606.418,88	97,08
02 Sos. Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	90.563.625,00	84.245.194,85	93,02
03 Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	169.768.179,82	167.301.531,27	98,55
05 Cari Transferler	48.228.144,00	46.555.698,93	96,53
06 Sermaye Giderleri	139.933.000,00	124.881.222,69	89,24
07 Sermaye Transferleri	-	-	-
Toplam	1.019.807.618,82	977.590.066,62	95,86

2022 yıl sonu itibarıyla bütçe giderleri 977.590.066,62 TL olarak gerçekleşmiştir. Bütçenin %95,86'sı kullanılmıştır. Personel giderlerinde 571.314.670,00 TL ödeneğin 554.606.418,88 TL'si, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinde 90.563.625,00 TL ödeneğin 84.245.194,85 TL'si, mal ve hizmet alımı giderlerinde 169.768.179,82 TL ödeneğin 167.301.531,27 TL'si, cari transferlerde 48.228.144,00 TL ödeneğin 46.555.698,93 TL'si, sermaye giderlerinde 139.933.000,00 TL ödeneğin 124.881.222,69 TL'si harcanmıştır.

Üniversite tarafından 2022 yılında; Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, Erasmus, Kalkınma Ajansı, Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü Projeleri, Mesleki Eğitim Kanunu destekleri ile Avrupa Birliği hibelerinden toplam 88.326.205,85 TL bütçe dışı kaynak kullanılmıştır.

2022 yılı bütçesine göre tahmin edilen bütçe geliri 616.248.000,00 TL olan Üniversitenin, yıl sonunda gerçekleşen net bütçe geliri 940.711.030,45 TL'dir.

2022 yılı bütçe gelirleri tahmin ve gerçekleşme bilgileri Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4: 2022 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi

	Gelir Tahmini (1)	Gerçekleşen (2)	Gerçekleşme Oranı (2/1)
	(TL)		(%)
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	25.750.000,00	59.231.785,72	230,03
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	575.458.000,00	856.221.847,59	148,79
Diğer Gelirler	15.040.000,00	26.177.298,46	174,05
Sermaye Gelirleri	-	-	-
Toplam	616.248.000,00	941.630.931,77	152,80
Gelirlerden Red ve İadeler (-)	-	919.901,32	-
Net Toplam	616.248.000,00	940.711.030,45	152,65

2022 yılında net 940.711.030,45 TL bütçe geliri elde edilmiştir.

Dönem faaliyet geliri 1.083.878.722,72 TL, gelirlerden indirim, iade ve iskonto toplamı 1.743.630,42 TL ve faaliyet gideri 1.001.439.022,73 TL olan Üniversite, 2022 yılı 80.696.069,57 TL olumlu faaliyet sonucu ile tamamlamıştır.

Üniversite özel bütçesi dışında bulunan;

Döner Sermaye İşletmesinin 2022 yılı gelir toplamı 28.804.254,39 TL, gider toplamı 28.581.272,80 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem 222.981,59 TL kâr ile tamamlanmıştır.

Ayrıca Üniversite, sermayesi 10.000.000,00 TL olan Yıldız Teknoloji Geliştirme Bölgesi Teknopark AŞ'nin %14,14 oranında ortağıdır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 49'uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları, uluslararası standartlara uygun olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinde; Sayıştay Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve diğer ilgili kuruluş temsilcilerinin katılımıyla oluşturulacak olan Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Dolayısıyla genel yönetim kapsamında olan üniversitelerin muhasebe ve raporlama standartları Kurul tarafından belirlenen kurallara tabidir. Kamu İdaresi ayrıca adı geçen Kanun'un 80'inci maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirilmektedir.

Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede, tahakkuk esaslı muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak Hazine ve Maliye Bakanlığının Bütünleşik Mali Kontrol Yönetim Sistemi Web Tabanlı Otomasyon Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak

işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları eğitim verilmemesi nedeniyle kısmen yeterlidir. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur. Hassas görevlere ilişkin prosedürler, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan, zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. İdare iç kontrol risklerini tam ve doğru şekilde belirlemiştir. Risklerin değerlendirilmesine yönelik çalışma (risklerin gerçekleşme ihtimali-olası etkisi belirlenerek önem düzeyine karar verme) yapılmıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmıştır ve personele duyurulmuştur. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmelerde, bunları farklı kişiler arasında dağıtılarak "görevler ayrılığı" ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumluları belirlenmiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'a uygun olarak kurulmuştur. Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi mevcuttur.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne uygundur.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi, iş yoğunluğu nedeniyle değerlendirilmemektedir. Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmuş olup 5 iç denetçi kadrosu bulunmaktadır. Bu kadrolardan 3'ü doludur. İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim ve raporlama çalışmaları mevcuttur.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Yıldız Teknik Üniversitesi 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Önceki Yıllarda Ayrılmış Olan Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Güncellenmemesi

Üniversitede istihdam edilen işçiler için ayrılan kıdem tazminatı karşılıklarının güncellenmediği, ilgili hesaplarda izlenen tutarların hatalı olduğu görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına ilişkin “Hesabın niteliği” başlıklı 342'nci maddesinde; bu hesabın, ilgili mevzuatı uyarınca belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan uzun vadeli kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in “hesabın işleyişi” başlıklı 343'üncü maddesinde; faaliyet döneminden sonraki yıllarda ödenecek kıdem tazminatları için ayrılan karşılıkların bu hesaba alacak, 630 Giderler Hesabına borç kaydedileceği, kıdem tazminatı karşılığı hesabında kayıtlı tutarlardan, izleyen dönemde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatı karşılıklarının ise dönem sonunda bu hesaba borç, kısa vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içindeki 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına alacak kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Devlet Muhasebesinde karşılık ayırma işlemlerine ilişkin standartları belirleyen 19 No.lu Devlet Muhasebe Standardının 63'üncü maddesinde ise karşılıkların, o anda mevcut en iyi tahmini yansıtmak üzere raporlama tarihinde gözden geçirileceği ve düzeltileceği ifade edilmiştir.

Denetimlerde, önceki yıllarda kıdem tazminatı karşılığı ayrılmasına rağmen bilançoda 372 ve 472 No.lu hesaplarda kayıtlı tutarların güncel olmadığı, bu haliyle ilgili hesapların ve 630 Giderler Hesabının eksiklik içerdiği tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, 2022 Mali Yılı Bilançosunda 372 ve 472 kıdem tazminatı karşılıkları hesapları doğru ve güvenilir bilgi sunmamaktadır.

Kamu İdaresince, bulguda tespit edilen hususlara ilişkin olarak gerekli işlemin yapıldığı belirtilmiştir.

Söz konusu tespit; kurum tarafından 06.06.2023 tarih ve 9573-9574 sayılı muhasebe işlem fişleri ile düzeltilmiştir.

BULGU 2: Akreditif Karşılığı Açtırılan Kredilerin Mahsup İşlemlerinin Yapılmaması ve Akreditifle Satın Alınan Cihazların Taşınır Kayıtlarının Yapılmaması

Akreditif karşılığı açtırılan kredi ile satın alınan cihazların, satın alma işlemleri tamamlandığı halde mahsup işlemlerinin yapılmadığı ve alıma konu cihazların taşınır kayıtlarının yapılmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Mal yönetiminde etkililik ve sorumluluk" başlıklı 48'inci maddesinde kamu idarelerinin; taşınırların yönetimi, kaydı, muhafazası ve kullanımından sorumlu oldukları, malların edinilme ve yönetim işlemlerinin de mevzuatında öngörülen kurallar dahilinde hizmetin amacına uygun olarak verimlilik ve tutumluluk ilkesine göre yapılacağı ifade edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 164 Akreditifler Hesabına ilişkin "Hesabın işleyişi" başlıklı 108'inci maddesinde; akreditif karşılığı açtırılan kredilerden yapılan mahsupların bir taraftan 164 Akreditif Hesabına alacak, 630 Giderler Hesabı veya varlığa dönüştürülecek bir harcama unsuru ise ilgili varlık hesabına borç; diğer taraftan 835 Gider Yansıtma Hesabına alacak, 830 Bütçe Giderleri Hesabına borç kaydedileceği belirtilmiştir.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Belge ve cetveller" başlıklı 10'uncu maddesinin beşinci fıkrasının (d) bendinde; muayene ve kabul işlemleri hemen yapılamayan taşınırların teslim alınmasına ilişkin olarak Taşınır Geçici Alındısı düzenleneceği, kabul işlemleri tamamlandıktan sonra ise Taşınır İşlem Fişi düzenlenerek bu fişin tarih ve numarasının geçici alındının dosyasında saklanan ikinci nüshasının üzerine kaydedileceği hükmüne yer verilmiştir.

Denetimlerde, Üniversitede yürütülen proje kapsamında akreditif karşılığı açtırılan krediler ile satın alınan cihazların kredi mahsup işlemlerinin halen yapılmamış olduğu görülmüş, bununla birlikte 2022 yılı bilançosunda 164 Akreditifler Hesabında toplam 9.101.747,16 TL tutarında fazlalığa, 253 Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabında ise aynı tutarda eksikliğe neden olunduğu tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında, akreditif işlemine ilişkin cihazların çalışabilir şekilde devir ve kayıt altına alınması işlemlerinin 2023 yılında yapıldığı ifade edilmiş ise de, 2022 yılı içerisinde yerinde yapılan denetimlerde söz konusu cihazların çalışır bir şekilde devir alındığı ve kullanıldığı tespit edilmiştir. Ayrıca cihazlara ait faturaların 11.07.2022 ve 08.08.2022 tarihli olmasına karşın muayene ve kabul işlemlerinin 21.02.2023 tarihine kadar yapılmadığı ve taşınır işlem fişlerinin Nisan 2023 tarihine kadar düzenlenmediği ekte gönderilen evraklardan da anlaşılmaktadır. Buna ilaveten, bulgu konusu 9.101.747,16 TL'nin 164 Akreditifler Hesabından, 253 Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabına aktarıldığına dair bir bilgi veya belge de sunulmamıştır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri uyarınca, teslimi gerçekleşen cihazlara ait akreditif karşılığı açtırılan kredilerin mahsubu için gerekli belgelerin tamamlanarak mahsup işlemlerinin yapılması, cihazların ilgili varlık hesaplarına alınması, bununla birlikte kredilerden varsa arta kalan tutarların iadesi ve döviz değerlendirme işlemlerinin yapılması gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: İhalelerde Yaklaşık Maliyetin Üzerindeki Tekliflerin Değerlendirme Dışı Bırakılması

Üniversite tarafından yapılan tüm ihalelerde yaklaşık maliyetin üzerinde verilen tekliflerin değerlendirme dışı bırakıldığı görülmüştür.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin "Yaklaşık maliyetin üzerindeki teklifler" başlıklı 16.3 maddesinde; yaklaşık maliyet hesaplanırken değerlendirilmeyen herhangi bir husus olup olmadığı, yaklaşık maliyet güncellemesinin doğru yapıp yapılmadığı, verilen teklif fiyatların piyasa rayiç fiyatını yansıtmadığı sorgulanarak verilen tekliflerin yaklaşık maliyete göre mukayese edilmesi ve bütçe ödenekleri de göz önünde bulundurularak teklif fiyatlarının

uygun bulunması halinde ekonomik açıdan en avantajlı teklif ve varsa ikinci teklif belirlenmek veya verilen teklif fiyatları uygun bulunmaması halinde ihalenin iptaline karar vermek hususunda ihale komisyonunun takdir yetkisine sahip olduğu belirtilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükmünden de anlaşılacağı üzere, yaklaşık maliyetin üzerindeki bir teklifin kabul edilip edilmeyeceği konusunda idarelere belli koşullar çerçevesinde takdir yetkisi tanınmıştır. Ancak bu takdir yetkisi maddede belirtilen değerlendirmelerin de yapılması koşuluyla, ya teklifleri kabul etme ya da ihaleyi iptal etme hakkı ile sınırlıdır. Bir teklifi, sadece yaklaşık maliyetin üzerinde olması gerekçesiyle değerlendirme dışı bırakmak hukuken mümkün değildir.

Denetimlerde, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre yapılan ihalelerde yaklaşık maliyetin üzerinde olan tekliflerin sadece bu gerekçe ile değerlendirme dışı bırakıldığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresinin cevabında, bundan sonra yapılacak ihalelerde yaklaşık maliyetin üzerinde teklif verilmesi halinde Kamu İhale Genel Tebliği'nin "Yaklaşık maliyetin üzerindeki teklifler" başlıklı 16.3 maddesinde belirtilen hususların göz önünde bulundurularak değerlendirme yapılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, Üniversite tarafından yapılan ihalelerde yaklaşık maliyetin üzerinde teklif verilmesi halinde ihale komisyonunca yaklaşık maliyetin üzerindeki tekliflerin sadece bu gerekçeden dolayı değerlendirme dışı bırakılmadan Kamu İhale Genel Tebliği'nde belirtilen değerlendirmelerin yapılması suretiyle karar verilmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Rektör Yardımcısı ve Genel Sekreter Yardımcısı Görevlendirmelerinde Sayı Sınırlarına Uyulmaması

Üniversitede rektör yardımcısı ve genel sekreter yardımcısı sayısının mevzuatla belirlenen sayıdan fazla olduğu görülmüştür.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun "Rektör" başlıklı 13'üncü maddesinde rektörün, çalışmalarında kendisine yardımcı olmak üzere, üniversitenin aylıklı profesörleri arasından en çok üç kişiyi kendi rektörlük görev süresiyle sınırlı olmak kaydıyla rektör yardımcısı olarak seçeceği, ancak merkezi açıköğretim yapmakla görevli üniversitelerde gerekli hallerde rektör tarafından beş rektör yardımcısı seçilebileceği hükmüne yer verilmiştir.

124 sayılı Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumlarının İdari

Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin "Genel Sekreterlik" başlıklı 27'nci maddesinde genel sekreterliğin; bir genel sekreter ile en çok iki genel sekreter yardımcısından ve bağlı birimlerden oluşacağı hükme bağlanmıştır.

Üniversitede rektör tarafından üç öğretim üyesinin rektör yardımcısı kadrolarına asaleten atandığı ve bir öğretim üyesinin de tedviren rektör yardımcısı olarak görevlendirildiği tespit edilmiştir. Bu görevi tedviren yürüten rektör yardımcısı, diğer rektör yardımcıları gibi üniversite yönetiminde icraatta bulunmakta, kendisine bağlı daire başkanlıkları bulunmakta ve yetkili olarak imza atmaktadır. Kurumun web sayfasında rektör yardımcıları dört kişi olarak gösterilmektedir.

Ayrıca Üniversitede iki yerine beş genel sekreter yardımcısı bulunmakta olup kadro olmamasına rağmen bir öğretim üyesi ve iki idari personel 2547 sayılı Kanun'un 13/b maddesine göre genel sekreter yardımcısı olarak görevlendirilmiş, bu kişilere talimat verme ve imza atma yetkisi tanınmıştır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda devlet hizmetlerinin memurlar eliyle yürütülmesi gerekliliği belirtildikten sonra istihdam çeşitleri de sayılmıştır. Bunlar arasında tedviren görevlendirme yer almadığı gibi; 2547 sayılı Kanun'da ve 124 numaralı Kararname'de de bu yönde bir hüküm ve düzenleme bulunmamaktadır. Aksine kanun koyucu rektör yardımcısı ve genel sekreter yardımcısı olarak atanacakların sayısını belirleyerek bu konuda kısıtlama getirmiştir. Rektör Yardımcıları sayısındaki tek istisna merkezi açık öğretim yapmakla görevli üniversitelerdir. Yıldız Teknik Üniversitesinin merkezi açık öğretim yapmakla görevli üniversitelerden olmaması nedeni ile görev yapan rektör yardımcılarının üç kişi ile sınırlı olması gerekmektedir. Genel sekreter yardımcılarının sayısının ikiden fazla olmasına ilişkin bir istisna da bulunmamaktadır.

Kamu idaresi cevabında, 2 adet Genel Sekreter Yardımcısı ve 3 adet Rektör Yardımcısı pozisyonu ile hizmet ihtiyaçlarının karşılanamadığı ve 5 olan genel sekreter yardımcısı sayısının 3'e düşürüldüğü ifade edilmiş olsa da mevzuatta rektör yardımcısı ve genel sekreter yardımcısı olarak atanacakların sayısı belirlenmiş ve bu konuda kısıtlama getirilmiştir. Mevzuatta belirlenen rektör yardımcısı ve genel sekreter yardımcısı sayısının yeterli olmadığı belirtilmesi yapılan atamaları mevzuata uyumlu hale getirmemektedir.

Sonuç olarak, yukarıda açıklanan nedenlerden dolayı rektör yardımcısı ve genel sekreter yardımcısı sayısının mevzuatla belirlenen sayıdan fazla olmasının mümkün olmadığı

değerlendirilmektedir.

BULGU 3: Öğretim Elemanı Görevlendirmelerinin Hatalı Yapılması

Üniversite tarafından kurul üyeliği, proje değerlendirme raporu, proje görüş formu, teknik/mali rapor hazırlama, izleyici, hakem, değerlendirme komisyonu gibi süreçlerde 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 37'nci maddesi kapsamında görevlendirilmesi gereken öğretim elemanlarının hatalı olarak aynı Kanun'un 38'inci maddesi kapsamında görevlendirildiği görülmüştür.

Anılan Kanun'un "Üniversitelerin uygulama alanına yardımı" başlıklı 37'nci maddesinde; yükseköğretim kurumları dışındaki kuruluş veya kişilerce, üniversite içinde veya hizmetin gerektirdiği yerde, üniversiteler ve bağlı birimlerden istenecek, bilimsel görüş proje, araştırma ve benzeri hizmetler ile üniversitede ve üniversiteye bağlı kurumlarda, hasta muayene ve tedavisi ve bunlarla ilgili tahliller ve araştırmaların üniversite yönetim kurulunca kabul edilecek esaslara bağlı olmak üzere yapılabileceği ve bu hususta alınacak ücretlerin ilgili yükseköğretim kurumunun veya buna bağlı birimin döner sermayesine gelir kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanun'un "Kamu kuruluşları ve vakıflarda görevlendirme" başlıklı 38'inci maddesinde ise; öğretim elemanlarının, ilgili kurumların talebi ve kendisinin muvafakati, üniversite yönetim kurulunun uygun görmesi ve rektörün onayı ile ihtiyaç duyulan konularda, özlük işlemleri kendi kurumlarınca yürütülmek kaydıyla, diğer kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında geçici olarak görevlendirilebileceği, bu şekilde görevlendirilenlerin, kadrosunun bulunduğu yükseköğretim kurumlarındaki aylık ve diğer ödemeler ile öteki hakları devam edeceği belirtilmiştir. Ayrıca bu madde uyarınca görevlendirilen öğretim elemanlarının kendi kurumlarından alacakları aylık ve ödeneklerin yanı sıra, görevlendirildikleri kurumda yürüttükleri görev için birinci derecenin dördüncü kademesinde bulunan bir genel müdürün aylık ve ek gösterge rakamlarının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunan tutarı geçmemek üzere ilgili bakan tarafından tespit edilecek miktarı net olarak ikinci görev aylığı şeklinde ayrıca alacağı, öğretim elemanlarının görevlendirildikleri kurumlarca kendilerine bu suretle yapılan ödemeleri döner sermayelere yatırmak zorunda olmadığı, bunlara görev yapacakları kurumca bu ödeme dışında başkaca bir ödeme yapılmayacağı ifade edilmiştir.

Kanun'un 37'nci madde hükmü değerlendirildiğinde, yükseköğretim kurumlarından

diğer kuruluş ve kişilerce istenilen yardımların nasıl yapılacağı, bunlardan alınacak ücretler ile bu ücretten öğretim elemanlarının hangi oranda yararlanacağı konusu hükme bağlanmaktadır. Bu maddenin kapsamına giren faaliyetler, diğer kuruluş ve kişilerin yürüttükleri işlere bilimsel görüş verme, araştırma ve inceleme yapma, proje yürütme ya da projeye katılma, danışmanlık yapma gibi geçici, kısmi ve sınırlı sürelerle yapılacak işlerdir. Bu amaçlarla yapılan görevlendirmelerden alınacak ücretler yükseköğretim kurumunun döner sermayesine gelir kaydedilmelidir.

38'inci maddede ise öğretim elemanlarının diğer kamu kurum ve kuruluşlarında ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında geçici olarak görevlendirilebilmesi genel olarak ifade edilmekte olup, bu maddeye göre görevlendirilenlerin kadrosunun bulunduğu yükseköğretim kurumlarındaki aylık ve diğer ödemeler ile öteki haklarının devam edeceği ayrıca bu kişilere yapılacak ikinci görev aylığının döner sermayeye yatırılmak zorunda olmadığı belirtilmiştir.

Denetimlerde, Üniversite tarafından 2022 yılı içerisinde kurul üyeliği, proje değerlendirme raporu, proje görüş formu, teknik/mali rapor hazırlama, izleyici, hakem, değerlendirme komisyonu gibi süreç için diğer kurum ve kuruluşlarına yapılan görevlendirmelerin hatalı olarak Kanun'un 38'inci maddesine göre yapıldığı tespit edilmiştir.

Kanun'un 37'nci maddesine göre görevlendirme yapılmış olsaydı, öğretim elemanlarının vermiş oldukları hizmetlerden elde edilen ücretler ilgili yükseköğretim kurumunun döner sermayesine gelir kaydedilecekken; 38'inci madde kapsamında görevlendirme yapılması nedeni ile öğretim elemanlarının elde ettikleri ücretler kendi hesaplarına yatırılmakta olup, yapılan ödemeler döner sermayeye gelir kaydedilmemektedir.

Kamu idaresi cevabında, görevlendirmelerin 3624 sayılı Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı Kurulması Hakkında Kanun'un Ek 1'inci ve KOSGEB Dışından Yapılacak Geçici Görevlendirmelere İlişkin Usul ve Esaslar'ın muvafakatı düzenleyen 8'inci maddesine göre mevzuata uygun olarak yapıldığı ifade edilmiş ise de 3624 sayılı Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı Kurulması Hakkında Kanun'un Ek 1'inci maddesinde bahsedilen görevlendirme şekli KOSGEB süreçlerinde yönetici veya uzman gibi 38'inci madde kapsamında yapılması gereken geçici süreli görevlendirmeler olup bu madde ile 38'inci madde arasında zaten bir aykırılık yoktur. Bulguda belirtilen görevlendirmeler ise kurul üyeliği, proje değerlendirme raporu hazırlama, proje görüş formu hazırlama, teknik/mali rapor hazırlama, izleyici, hakem,

değerlendirme komisyonu, mülakat komisyonu gibi görevlendirmelerdir ve bu görevlendirmelerin 2547 sayılı Kanun'un 37'inci maddesi kapsamında yapılması gerekir.

2547 sayılı Kanun'un 37'nci maddesinde açıkça belirlenmiş görevlendirme hükmüne aykırı olan ve görevlendirmelerin yapıldığı dönemde yürürlükte bulunan KOSGEB Dışından Yapılacak Geçici Görevlendirmelere İlişkin Usul ve Esaslar'ın muvafakatı düzenleyen 8'inci maddesinin, görevlendirmelerde dikkate alınması, hukukun temel ilkelerinden olan normal hiyerarşisine uymamaktadır. Nitekim söz konusu Usul ve Esaslar'daki 2547 sayılı Kanun'a aykırı düzenleme 09.11.2022 tarihinde yapılan bir revizyonla değiştirilmiş olup görevlendirmelerin 2547 sayılı Kanun'un 38'inci maddesi çerçevesinde yapılmasına ilişkin bir ifade de artık bulunmamaktadır.

Sonuç olarak, Üniversitelerin uygulama alanına yardım niteliğinde olan kurul üyeliği, proje değerlendirme raporu, proje görüş formu, teknik/mali rapor hazırlama, izleyici, hakem, değerlendirme komisyonu gibi görevlendirmelerin Kanun'un 37'nci maddesine göre yapılması ve bu görevlerden dolayı elde edilen ücretlerin bağlı birimin döner sermayesine gelir kaydedilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 4: İdarenin Aleyhine Sonuçlanan Davalarda Sorumlulara Rücu İşleminin Yapılmaması

Üniversitenin hukuka aykırı idari işlemleri nedeniyle menfaati ihlal edilenler tarafından açılan davalar sonucunda hükmedilen ve bütçeden ödenen yargılama giderleri ve vekâlet ücretleri için sorumlu kişilere rücu edilmediği görülmüştür.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun "Kişisel sorumluluk ve zarar" başlıklı 12'nci maddesinde; devlet memurunun kasıt, kusur, ihmal veya tedbirsizliği sonucu idare zarara uğratılmışsa, bu zararın ilgili memur tarafından rayiç bedeli üzerinden ödenmesinin esas olduğu ve zararların ödettirilmesinde bu konudaki genel hükümlerin uygulanacağı, "Kişilerin uğradıkları zararlar" başlıklı 13'üncü maddesinde ise; kişilerin kamu hukukuna tabi görevlerle ilgili olarak uğradıkları zararlardan dolayı bu görevleri yerine getiren personel aleyhine değil, ilgili kurum aleyhine dava açacakları ve kurumun, genel hükümlere göre sorumlu personele rücu hakkının saklı olduğu ifade edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Kamu zararı" başlıklı 71'inci maddesinde; kamu zararı, kamu görevlilerinin kasıt, kusur veya ihmallerinden kaynaklanan mevzuata aykırı karar, işlem veya eylemleri sonucunda kamu kaynağında artışa engel veya

eksilmeye neden olunması olarak tanımlanmıştır. Aynı maddede kontrol, denetim, inceleme, kesin hükme bağlama veya yargılama sonucunda tespit edilen kamu zararının, zararın oluştuğu tarihten itibaren ilgili mevzuatına göre hesaplanacak faiziyle birlikte ilgililerden tahsil edileceği belirtilmiştir.

5018 sayılı Kanun'un 71'inci maddesinin verdiği yetkiye istinaden Bakanlar Kurulunca hazırlanıp 19.10.2006 tarih ve 26324 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan, Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 7'nci maddesinin (a) fıkrasında da kontrol, denetim veya inceleme sonucu tespit edilen kamu zararına ilişkin yazı, tutanak, rapor, ilâm ve benzeri belgelerin ilgili kamu idaresine gönderileceği ifade edilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; kamu görevlilerinin hatalı eylem ve işlemlerinden doğan tazminat ve benzeri yükümlülüklerinin öncelikle ilgili kamu kurumu tarafından ödenmesi, ödenen tazminat ve benzeri zararların kamu üzerinde bırakılmaması, zarara neden olan kişilere kusurları oranında rücu edilmesi gerekmektedir.

Denetimlerde, idare tarafından kamu görevlilerinin hatalı eylem ve işlemleri sonucunda kesinleşen mahkeme kararlarına istinaden bütçeden ödenen yargılama giderleri ve vekâlet ücretleri için sorumlu kişilere rücu işlemlerinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; İdare tarafından ödenen yargılama giderleri ve vekalet ücretlerinin sorumlu kişilere rücu edilmesinin gerekmediği ve bunların kamu zararı olmadığı ifade edilmiş ise de Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'te; kamu idaresinin yükümlülüklerinin mevzuatına uygun bir şekilde yerine getirilmemesi nedeniyle kamu idaresine faiz, tazminat, gecikme zammı, para cezası gibi ek malî külfet getirilmesinin kamu zararının belirlenmesinde esas alınacağı açıkça hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca bulguda belirtilen durum; disiplin cezası ile cezalandırılmaya gerekçe olan fiilin hukuki düzenlemelerde yer almaması, disiplin cezası verilmeden son savunmanın alınmaması, objektif bir şekilde teşekkül ettirilmeyen değerlendirme jürisi raporuna dayanılarak atama işlemi yapılması gibi kamu görevlilerinin açıkça kişisel kusurundan kaynaklanan hatalı eylem ve işlemlerdir.

Sonuç olarak, idare aleyhine sonuçlanan davalar sonucunda yapılan tüm ödemeler için mutlaka inceleme yapılması ve varsa kusurlu olan sorumluların tespit edilmesi, sorumluların

tespit edilemediği durumlarda yargı yoluna gidilmesi ve bu tutarlar için rücu davası açılması gerekmektedir.

BULGU 5: Üniversite Mülkiyetindeki Taşınmazın Pazarlık Usulü İle Kiraya Verilmesi

Üniversitenin mülkiyetinde bulunan taşınmazlardan Yıldız Teknik Üniversitesi Hisar Sosyal Tesislerinin kiraya verilmesi ihalesinin, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 44'üncü maddesine göre belli istekliler arasında kapalı teklif usulüyle veya 45'inci maddesi gereğince açık teklif usulüyle yapılması yerine 51'inci maddesinin (g) bendine göre pazarlık usulüyle yapıldığı görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun;

“Kapsam” başlıklı 1'inci maddesinde; genel bütçeye dâhil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işlerinin bu Kanun'da yazılı hükümlere göre yürütüleceği,

“İhalelerde kapalı teklif usulünün esas olduğu” başlıklı 36'ncı maddesinde ise, bu Kanun'un 1'inci maddesinde yazılı işlere ilişkin ihalelerde tekliflerin gizli olarak verilmesini sağlayan kapalı teklif usulünün esas olduğu, ancak 44'üncü maddede gösterilen işlerin belli istekliler arasında kapalı teklif usulüyle, 45'inci maddede gösterilen işlerin açık teklif usulüyle, 51'inci maddede sayılan işlerin pazarlık, 52'nci maddede gösterilen işlerin de yarışma usulüyle yaptırılacağı,

hüküm altına alınmıştır.

Kanun'un “Pazarlık usulüyle yapılacak işler” başlıklı 51'inci maddesinin (g) bendinde ise hangi işlerin bu kapsamda ihale edilebileceği sayılmış olup buna göre kullanıcılarının özelliği, idarelere yararlı olması veya ivediliği nedeniyle kapalı veya açık teklif yöntemleriyle ihalesi uygun görülmeyen, Devletin özel mülkiyetindeki taşınır ve taşınmaz malların kiralanması, trampası ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiralanması ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisinin pazarlık usulüyle ihalesi mümkündür.

Madde hükmünde belirtildiği üzere taşınmazların kiralanması hususunda pazarlık usulünün uygulanabilmesi için şu iki şartın birlikte mevcudiyeti gerekmektedir;

1-Taşınmazın, Devletin özel mülkiyetindeki veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlardan olması,

2-İşin özelliği, idareye yararlı olması veya ivediliği gereği kapalı ya da açık teklif yöntemlerinin kullanılamıyor olmasıdır.

Dolayısıyla 51'inci maddenin yöntemine göre pazarlık usulünün; Devlete ait taşınmazlar kavramının karşılığı olan genel bütçeli kuruluşlara ait taşınmazlar, yani tapuda Maliye Hazinesi adına kayıtlı taşınmazlar dışında uygulanması mümkün değildir. Nitekim bu durum çeşitli yargı kararlarında da hükme bağlanmıştır.

Ayrıca 2886 sayılı Kanun'un 75'inci maddesinin birinci fıkrasına 21.03.2018 tarih ve 7103 sayılı Kanun'un 26'ncı maddesiyle "Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malları" ibaresinden sonra gelmek üzere, "özel bütçeli idarelerin mülkiyetinde bulunan taşınmaz mallar" ibaresi eklenmiş ve aynı fıkroda yer alan "Hazinenin" ibaresi "idarelerin" şeklinde değiştirilmiştir.

Denetimlerde, Üniversite mülkiyetindeki taşınmaz üzerinde sosyal tesis olarak kullanılmak/işletilmek üzere gerçekleştirilen kiraya verme işlemi kapalı veya açık teklif ihale yöntemi kullanılmadığı, pazarlık usulü ile isteklilerden teklif alınmak suretiyle kiralandığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresince Üniversitenin özel mülkiyetinde olan Hisar Sosyal Tesislerine ilişkin olarak sözleşme bitiminde yapılacak ihalede mevzuat hükümlerine göre işlem tesis edileceği ifade edilmiştir.

Yukarıda belirtilen gerekçelerle, Üniversitenin mülkiyetinde bulunan taşınmazların kiralama işlemlerinin, 2886 sayılı Kanun'un 51'inci maddesinin (g) bendine göre ihale edilmesi mümkün olmayıp kapalı veya açık teklif ihale yönteminin kullanılması gerekmektedir.

BULGU 6: Üniversiteye Tahsisli Taşınmazların Kiraya Verilmesinde Mevzuat Hükümlerine Uyulmaması

Mülkiyeti Hazineye ait olup Üniversiteye tahsis edilen taşınmazların kiraya verilmesi işlemlerinde 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve Üniversite ile Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü arasında düzenlenen Protokol hükümlerinin ihlal edildiği görülmüştür.

2886 sayılı Kanun'un "Tarihi ve bedii değeri olmayan taşınmaz mallarla ilgili işlemler"

başlıklı 74'üncü maddesinde; tarihi ve bedii değeri olanlar hariç Hazinesinin özel mülkiyetindeki yerlerin satışı, kiraya verilmesi, trampası ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiraya verilmesi, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi esaslarının Maliye Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikte belirleneceği ifade edilmiştir.

Bu hükme istinaden çıkarılan Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmelik'in "Tahsisli ve kiralanmış yerlerdeki işlemler" başlıklı 70'inci maddesinin beşinci fıkrasında Bakanlığın, bu taşınmazların üçüncü kişilere kiraya verilmesine ilişkin olarak adına tahsis yapılan İdarelerle protokol yapmaya yetkili olduğu belirtilmiştir.

Bu yetkiye dayanılarak Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü ile Üniversite arasında, mülkiyeti Hazineye ait olan ve Üniversiteye tahsisli bulunan ve birlikte tasarruf edilmesi gereken taşınmazların ticari amaçla kullanılması mümkün olan bölümlerinin eğitim, sağlık ve sosyal amaçlı kullanılmak üzere işletilmesi veya işlettirilmesi, elde edilen gelirin tamamının Üniversitenin her çeşit mal ve hizmet alımları ile sermaye harcamalarında kullanılması kapsamında 2886 sayılı Kanun'un 51'inci maddesinin (g) bendi uyarınca kiraya verilebilmesi esas ve usullerini belirleyen bir Protokol düzenlenmiştir.

Bu Protokolde, Üniversite tarafından eğitim, sağlık ve sosyal amaçlı kullanılmak üzere kiraya verilebilecek bölümler kantin, kafeterya, büfe, fotokopi merkezi, taksi durağı vs. gibi geniş bir şekilde sayılmaktadır. Protokol kapsamındaki bu gibi yerlerin Üniversite tarafından 2886 sayılı Kanun ile bu Kanun'un 74'üncü maddesine istinaden çıkarılan Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmelik hükümlerine uygun olarak kiraya verileceği ve kira sürelerinin 3 yıl olduğu belirtilmektedir. Bununla birlikte, bu taşınmazlar üzerinde otopark ve/veya reklam panosu gibi işler için ihaleye çıkılmayacağı ve/veya bu taşınmazlar üzerinde yeni inşaatlar yapılmayacağı da hüküm altına alınmıştır.

Denetimlerde, kampüs arazisinin otopark işletilmek üzere kiraya verildiği, kampüs arazisi üzerinde sıfırdan bina inşaatı yapıldığı ve yaptırıldığı, bazı taşınmazlar üzerinde restorasyon yapıldığı ve yaptırıldığı, bina inşaatı ve restorasyon yaptırılan yerlerin davet edilen tek firmaya inşaat maliyetlerinin karşılanması amacıyla tahmin edilen bedel usulüne uygun belirlenmeden ve 3 yıllık süre sınırlarına uyulmadan rekabet ve şeffaflık ilkesinden uzak bir şekilde 2886 sayılı Kanun'un 51'inci maddesinin (g) bendi kapsamında pazarlık usulüyle kiraya verildiği tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında, tespit edilen hususlardan sadece bir tanesi olan otopark (araç

giriş ve çıkışı) ihalesine ilişkin olarak, ihalenin üniversitenin sürdürülebilir yeşil kampüs projesi kapsamında karbon emisyonunun ve kampüs içerisindeki araç yoğunluğunun azaltılması amacıyla yapıldığı ve ihale kapsamında üniversite personeli, öğrencileri ve ziyaretçileri hariç dışarıdan kişilere otopark hizmeti verilmediği ifade edilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar çerçevesinde, mülkiyeti Hazineye ait olup Üniversiteye tahsis edilen taşınmazların kiraya verilmesi işlemlerinde 2886 sayılı Kanun ve Üniversite ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü arasında düzenlenen Protokol hükümlerinin Üniversite açısından bağlayıcı olduğu göz önüne alınarak, gerek otopark ihalesi ve gerekse denetimimizde tespit edilen diğer hususlara ilişkin olarak söz konusu hükümler çerçevesinde işlem yapılması gerekmektedir.

BULGU 7: Yıldız Teknik Üniversitesi Vakfı Şirketlerinin İhalelere Katılması

Yıldız Teknik Üniversitesi Vakfına ait şirketlerin Üniversitenin 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'na göre yaptığı ihalelere istekli olarak katıldıkları ve bazı ihaleleri aldıkları görülmüştür.

5072 sayılı Dernek ve Vakıfların Kamu Kurum ve Kuruluşları ile İlişkilerine Dair Kanun'un "Amaç ve kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde; bu Kanun'un kamu kurum ve kuruluşlarını, kamu hizmetlerini veya personelini desteklemek üzere kurulan dernekler ve Türk Medenî Kanunu'na göre kurulan vakıflar ile bunların kamu kurum ve kuruluşları ile ilişkilerini düzenlediği ve kapsadığı belirtilmiştir.

Aynı Kanun'un "Temel ilkeler" başlıklı 2'nci maddesinin (a) bendinde; dernek ve vakıfların kamu kurum ve kuruluşlarının hizmet binaları ve müştemilatı içinde faaliyet gösteremeyeceği ve bu kuruluşlara ait araç ve gereci kullanamayacağı, (g) bendinde; Kamu kurum ve kuruluşlarının bütçelerinden bu Kanun kapsamındaki dernek ve vakıflara ödenek, yardım veya herhangi bir kaynak aktarılamayacağı ve (ı) bendinde ise; ihaleyi yapan kurum ve kuruluş bünyesinde bulunan veya bu kurum ve kuruluşlarla ilgili her ne amaçla kurulmuş olursa olsun vakıf ve dernekler ile bunların sermayesinin yarısından fazlasına sahip oldukları şirketlerin, bu kurum ve kuruluşların 2886 sayılı Kanun'a göre yapacakları ihalelere katılamayacağı hükme bağlanmıştır.

Yıldız Teknik Üniversitesi Vakfının amacı; Yıldız Teknik Üniversitesinin gelişmesi, verimliliğinin artması, genişletilmesi, eğitim ve öğretim düzeyinin yükseltilmesi, mali kaynakların güçlendirilmesi, öğretim elemanlarının sorunlarının giderilmesi, uygulama alanı

gereksinimlerinin karşılanması için katkılarda bulunmak, mezunlarının ilişkilerini, yardım ve desteklerini sağlayacak girişimlerde bulunmak şeklinde belirlenmiştir. Üniversite Rektörü, aynı zamanda Vakfın Yönetim Kurulu Başkanı olup Vakfın da başkanıdır.

Bununla birlikte, Vakfın amacı doğrultusunda hizmet konularında kurduğu/ortak olduğu şirketler bulunmaktadır. Bu bağlamda; 5072 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinin (1) bendi uyarınca Yıldız Teknik Üniversitesi Vakfı ile Vakfın sermayesinin yarısından fazlasına sahip oldukları şirketlerin, Yıldız Teknik Üniversitesinin 2886 sayılı Kanun'a göre yaptığı ihalelere katılmamaları gerekmektedir.

Denetimlerde, Üniversitenin 2886 sayılı Kanun hükümlerine göre ihale ettiği, Yıldız Hisarüstü sosyal tesislerinin işletilmesi, kampüs sınırlarının otopark olarak işletilmesi, kampüs içerisinde Üniversite logolu ürünlerin satılacağı bir mağazanın işletilmesi, Ar-Ge merkezinin işletilmesi ile kampüs içerisinde bulunan bir tarihi binanın restore edilerek Üniversitenin adını taşıyan özel ilköğretim okulu işletilmesi gibi ihalelerine sermayesi Vakfa ait olan şirketlerin davet edildiği, bu ihalelerden mağaza, Ar-Ge merkezi ve özel okul işletilmesi ihalelerini ise bu şirketlerin aldığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında;

- Yıldız Girişim Teknoloji Hizmetleri Pazarlama ve Yatırım A.Ş.'nin Üniversite Vakfına ait bir şirket olmadığı belirtilmiş ise de;

Yıldız Teknik Üniversitesi Vakfınının, sermayesinin % 85,86'sına sahip olduğu Yıldız Teknoloji Geliştirme Bölgesi Teknopark A.Ş.; kampüs içerisinde Üniversite logolu ürünlerin satılacağı bir mağazanın işletilmesi ihalesini üstlenmiş bulunan Yıldız Girişim Teknoloji Hizmetleri Pazarlama ve Yatırım A.Ş.'nin sermayesinin % 100'ünü elinde bulundurmaktadır. Bu çerçevede, Yıldız Girişim Teknoloji Hizmetleri Pazarlama ve Yatırım A.Ş. üzerindeki sahiplik ve kontrolün sermaye yapısı itibarıyla dolaylı olarak Yıldız Teknik Üniversitesi Vakfında olduğu anlaşılmaktadır.

- Üniversitenin Beşiktaş Kampüsünde bulunan Ar-Ge alanı kiralanması ihalesinin 14.04.2023 tarihinde iptal edildiği bildirilmiştir.

- YTÜ Okulları Eğitim Hizmetleri A.Ş.'nin %30'unun YTÜ Vakfına ait olduğu belirtilmiş ise de;

Yıldız Teknik Üniversitesi Vakfınının, kampüs içerisinde bulunan bir tarihi binanın

restore edilerek Üniversitenin adını taşıyan özel ilköğretim okulu işletilmesi ihalesini üstlenmiş bulunan YTÜ Okulları Eğitim Hizmetleri A.Ş. üzerinde, sermaye yapısı itibarıyla %30'una doğrudan ve kalan % 70'ine sermayesinin % 85,86'sına sahip olduğu Yıldız Teknoloji Geliştirme Bölgesi Teknopark A.Ş. eliyle dolaylı olarak sahiplik ve kontrolünün bulunduğu anlaşılmaktadır.

Sonuç olarak, 5072 sayılı Kanun'da her ne amaçla kurulmuş olursa olsun Üniversite ile ilgili Vakıfların, Üniversitenin 2886 sayılı Kanun'a göre yapacağı ihalelere katılamayacağı açıkça belirtildiğinden yapılan kiralama işlemlerinin söz konusu Kanun hükümlerine uygun olmadığı değerlendirilmektedir.

BULGU 8: Taşınmazlarda Cins Tashihi'nin Yapılmaması

Üniversitedeki taşınmazların mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtları birbirinden farklı olmasına rağmen cins tashihi işlemlerinin yapılmadığı görülmüştür.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde cins tashihi; binalar, arazi ve arsalar ile yer altı ve yer üstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının, mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi işlemi olarak ifade edilmiştir.

Yönetmelik'in "Cins tashihlerinin yapılması" başlıklı 10'uncu maddesine göre kamu idarelerinin mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının birbirine uygun olmaması durumunda, fiili kullanım durumları esas alınarak tapu kayıtlarında cins tashihlerinin yapılması gerekmektedir.

Denetimlerde, Üniversite taşınmazlarının mevcut kullanım şekilleri ile kayıtlarda belirtilen cinslerinin birbirine uygun olmadığı tespit edilmiştir.

İdare tarafından çalışmalara devam edilmekte olduğu, davaların sonuçlanması, 3. şahıs arazilerinin kamulaştırılması, akabinde parsellerin birleştirilmesi ve cins tashihlerinin yapılması işlemlerinin takip edilerek sürecin sonuçlandırılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, cins tashihi'nin yapılmaması Üniversite taşınmazlarının mevcut kullanım şekillerinin tam olarak anlaşılmasına neden olmaktadır.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK-1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Mevzuatta Belirlenen Sayıdan Fazla Rektör Yardımcısı Görevlendirilmesi	2021	Yerine Getirilmedi	Bu husus, Raporda “Diğer Bulgular” Bölümünde “Rektör Yardımcısı ve Genel Sekreter Yardımcısı Görevlendirmelerinde Sayı Sınırlarına Uyulmaması” başlığıyla yer almaktadır.
Üniversite Taşınmazlarının Kiraya Verilmesinde Pazarlık Usulünün Kullanılması	2021	Yerine Getirilmedi	Bu husus, Raporda “Diğer Bulgular” Bölümünde “Üniversite Mülkiyetindeki Taşınmazın Pazarlık Usulü İle Kiraya Verilmesi” başlığıyla yer almaktadır.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ DÖNER
SERMAYE İŞLETMESİ**

2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	26
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	29
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	29
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	29
5. DENETİM GÖRÜŞÜ	30
6. DENETİM BULGULARI.....	30

KISALTMALAR

TL

Türk Lirası

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Tahsili Şüpheli Hale Gelen Alacakların Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabında Takip Edilmemesi
2. Yıl İçerisinde Alınan Maddi Olmayan Duran Varlıklar İçin Amortisman Ayrılmaması
3. Döner Sermaye İşletmesi Bünyesinde Faaliyette Bulunan İşletmelere Kurumlar Vergisi Mükellefiyetinin Tesis Edilmemesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Yıldız Teknik Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 58. Maddesine Göre Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasında Uyulacak Esaslara İlişkin Yönetmelik kapsamında, 21.06.2000 tarih ve 24086 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yıldız Teknik Üniversitesi Döner Sermaye İşletme Yönetmeliği ile kurulmuştur.

Adı geçen Yönetmelik, 10.05.2021 tarih ve 31480 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yıldız Teknik Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği ile yürürlükten kaldırılmıştır.

Döner Sermaye İşletmesi, Yönetmelik'in 4'üncü maddesinde sayılan ve aşağıda yer verilen faaliyetleri yürüterek gelir elde etmektedir:

a) Yükseköğretim kurumları dışındaki kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından talep edilecek konularda, bilimsel görüş vermek, proje hazırlamak, araştırma, uygulama ve benzeri hizmetleri yapmak, uzaktan ve yüz yüze seminer düzenlemek ve kurs açmak, toplantı, konferans, panel ve sempozyumlar düzenlemek, sınavlar yapmak,

b) Danışmanlık, kontrol, muayene ve benzeri hizmetler vermek, analiz, ölçüm, test ve kalibrasyon yapmak,

c) Faaliyet alanlarına uygun araştırma ve uygulama yapmak; bilimsel sonuçların uygulanmasını ve teknolojiye dönüşümünü sağlamak,

d) Eğitim-öğretime yönelik uygulamalarla sınırlı kalmak üzere grafik tasarımı, afiş, broşür, sergi ve fuar düzenlenmesi, iç ve dış mekan düzenlemeleri ve benzeri hizmetleri yapmak,

e) Üniversitenin eğitim-öğretim ve uygulama faaliyeti ile ilgili her türlü basım ve yayım hizmetlerini yapmak,

f) Üniversite-sanayi işbirliği kapsamında çalışmalar yapmak, sanayi kuruluşlarınca üretilen çeşitli malların standartlara uygunluğu konusunda raporlar düzenlemek, analiz ve ölçümler yapmak, projeler hazırlamak veya uygulamak,

g) Laboratuvar ve atölyelerde her çeşit cihaz, makine, alet-edevat ve benzerlerinin üretim, bakım ve onarımını yapmak,

h) Pedagojik formasyon, yabancı dil, yabancılara Türkçe öğretimi, bilgi işlem, yazılım ve donanım, bilirkişilik, arabuluculuk eğitimi gibi konularda eğitim hizmetleri faaliyetlerinde bulunmak,

i) Mevcut fiziksel kapasiteyi değerlendirerek, hizmet birimlerinin faaliyet alanı ile sınırlı olmak üzere, bu maddede sayılanlar dışında her türlü mal ve hizmet üretiminde bulunmak ve Yönetim Kurulunun izni alınmak koşuluyla üretilen mal ve hizmetleri pazarlamak, satmak, satış yerleri açmak ve işletmek.

Yükseköğretim kurumlarının döner sermaye faaliyetleri çerçevesinde; hizmet sunum şartları ve kriterleri de dikkate alınmak suretiyle personelin unvanı, görevi, çalışma şartları ve süresi, eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetleri ve mesleki uygulamalar ile ilgili performansı ve özellik arz eden riskli bölümlerde çalışma gibi hizmete katkı unsurları da esas alınarak yapılan ek ödemelerde, 18.02.2011 tarihli ve 27850 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yükseköğretim Kurumlarında Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemenin Dağıtılmasında Uygulanacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik hükümleri uygulanmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Rektörlüğe bağlı çalışan Döner Sermaye İşletmesi; İşletme Müdürlüğü ve Saymanlık Müdürlüğü şeklinde teşkilatlanmış olup gelir getirici birim sayısı 16’dır.

İşletme Müdürlüğü; işletme müdürü ve 6 idari memur ile hizmet vermekte olup bunlardan 3’ünün kadrosu özel bütçededir.

Saymanlık Müdürlüğünde ise Hazine ve Maliye Bakanlığı personeli saymanlık müdürü ve 2 memur bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine bağlı olarak kurulmuş olan döner sermayeli işletmelerin iş ve işlemleri ile bütçelerinin hazırlanması, uygulanması, sonuçlandırılması, muhasebesi, kontrol ve denetimi ile muhasebe yetkililerinin niteliklerine ilişkin usul ve esaslar, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Döner sermaye işletme bütçesi adı geçen Yönetmelik’in 4’üncü maddesine göre hazırlanmakta ve üniversite yönetim kurulunun onaylaması ile kesinleşmektedir.

Yıldız Teknik Üniversitesi Döner Sermaye İşletme Müdürlüğünün giderleri elde edilen gelirlerle finanse edilmekte olup 2022 yılında özel bütçeden herhangi bir kaynak kullanılmamıştır.

Başlangıç bütçesinde 32.900.000,00 TL gelir öngörülmüş olup gider bütçesi de aynı tutarda hazırlanmıştır. Yıl içerisinde ek bütçelerle bütçe tahminleri güncellenmiş olup gider ve gelir bütçeleri 39.430.000,00 TL'ye yükselmiştir.

İşletmenin 2022 yılında 27.767.168,50 TL bütçe gideri 29.227.215,78 TL bütçe geliri elde ettiği anlaşılmıştır.

İşletmede 2022 yılı gelir tablosuna göre 28.804.254,39 TL gelir elde edilmiş, 28.581.272,80 TL gider gerçekleşmiş ve dönem 222.981,59 TL kar ile tamamlanmıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Yıldız Teknik Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesinin muhasebe ve raporlama işlemleri, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer alan hükümlere göre Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından kurulan ve yönetilen Döner Sermayeli İşletmeler Muhasebe Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Adı geçen Yönetmelik'te hüküm bulunmayan hâllerde 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve bu Kanun'a dayanılarak hazırlanan diğer yönetmelikler ile Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin genel esasları kıyasen uygulanmaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda yer almakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır:

- Birleştirilmiş veriler defteri
- Geçici ve kesin mizan
- Bilanço
- Gelir tablosu
- Envanter Defteri

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi

kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim

prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Yıldız Teknik Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Tahsili Şüpheli Hale Gelen Alacakların Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabında Takip Edilmemesi

İşletmenin hukuk müşavirliğine bildirilen icra safhasında alacakları bulunmasına karşın 128 Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabı ile 129 Şüpheli Ticari Alacaklar Karşılığı Hesaplarının kullanılmadığı görülmüştür.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 128 Şüpheli Ticari

Alacaklar Hesabına ilişkin “Hesabın niteliği” başlıklı 109’uncu maddesinde; bu hesabın, işletmelerin mal ve hizmet satış faaliyetleri sonucu ortaya çıkan ve ödeme süresi geçmiş bu nedenle vadesi bir kaç defa uzatılmış veya protesto edilmiş, yazı ile birden fazla istenmiş ya da dava veya icra safhasına aktarılmış alacakların izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir.

Denetimlerde, Hukuk Müşavirliğince hazırlanan tahsili sağlanamadığı için takibe alınan alacaklar listesine göre 31.12.2021 tarihi itibarıyla 10.056,00 TL tutarında takipli alacak bulunmasına rağmen bilançoda 128 Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabının olmadığı ayrıca söz konusu alacakların başka bir hesapta da takip edilmediği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, düzeltme işlemlerine başlanılacağı bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak, Üniversitenin takipli alacaklarının muhasebe sistemi üzerinden de takip edilmesinin sağlanması için bu alacakların 128 Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabına kaydedilmesi ve karşılık ayrılması gerekmektedir.

BULGU 2: Yıl İçerisinde Alınan Maddi Olmayan Duran Varlıklar İçin Amortisman Ayrılmaması

Yıldız Teknik Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesinde 2022 yılı içerisinde alınan maddi olmayan duran varlıklar için amortisman ve tükenme payı ayrılmadığı görülmüştür.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin “Gelir tablosu ilkeleri” başlıklı 35’inci maddesinde; maddi ve maddi olmayan duran varlıklar ile özel tükenmeye tabi varlıklar için uygun amortisman ve tükenme payı ayrılacağı, “Amortisman ve tükenme payı uygulaması” başlıklı 49’uncu maddesinde ise; muhasebe sistemine dâhil edilen duran varlıklardan; arazi ve arsalar, yapım aşamasındaki sabit varlıklar, varlıkların elde edilmesi için verilen avans ve krediler ile sanat eserleri dışındakilerden hangilerinin amortisman ve tükenme payına tabi tutulacağı ve bunlara ilişkin usul ve esaslar ile uygulanacak amortisman ve tükenme payının süre, yöntem ve oranları duran varlık çeşitlerine göre Bakanlıkça belirleneceği ifade edilmiştir.

Anılan Yönetmelik’in 268 Birikmiş Amortismanlar Hesabına ilişkin “Hesabın niteliği” başlıklı 226’ncı maddesinde; bu hesabın, maddi olmayan duran varlık bedellerinin, yararlanma süresi içinde giderleştirilmesi ve hesaben yok edilmesini izlemek için kullanılacağı, “Hesabın işleyişi” başlıklı 227’nci maddesinde ise; ayrılan amortisman tutarlarının bu hesaba alacak,

ilgili gider hesaplarına borç kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

47 sıra numaralı Amortisman ve Tükenme Payları Muhasebat Genel Müdürlüğü Tebliği'nin "Amortisman ve tükenme payı süre ve oranları" başlıklı 6'ncı maddesinde; tutarına bakılmaksızın maddi olmayan duran varlıklar hesap gruplarında izlenen varlıklar için amortisman oranının %100 olduğu ifade edilmiştir.

Denetimlerde, 2022 yılı içerisinde 267 Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar Hesabında 78.250,00 TL artış olmasına rağmen 268 Birikmiş Amortismanlar Hesabında artış olmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresinin cevabında, amortisman ayrılması işleminin sehven unutulduğu ve muhasebe kayıtlarının yapılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, yukarıdaki mevzuat hükümleri gereği 267 Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar Hesabında yaşanan artışın tamamına amortisman ayrılması gerekmektedir.

BULGU 3: Döner Sermaye İşletmesi Bünyesinde Faaliyette Bulunan İşletmelere Kurumlar Vergisi Mükellefiyetinin Tesis Edilmemesi

Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü bünyesinde faaliyette bulunan ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu kapsamına giren işletmelerin Kurumlar Vergisi mükellefiyetlerinin tesis edilmediği görülmüştür.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun "Verginin konusu" başlıklı 1'inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde; iktisadi kamu kuruluşlarının kazançları kurumlar vergisinin kapsamına alınmıştır.

Aynı Kanun'un "Mükellefler" başlıklı 2'nci maddesinin üçüncü fıkrasında da; Devlete, il özel idarelerine, belediyelere, diğer kamu idarelerine ve kuruluşlarına ait veya bağlı olup faaliyetleri devamlı bulunan ve mezkur maddenin birinci ve ikinci fıkralarında sayılanlar dışında kalan ticari, sınai ve zirai işletmelerin iktisadi kamu kuruluşu olduğu; aynı maddenin altıncı fıkrasında ise iktisadi kamu kuruluşları ile dernek veya vakıflara ait iktisadi işletmelerin kazanç amacı gütmemelerinin, faaliyetlerinin kanunla verilmiş görevler arasında bulunmasının, tüzel kişiliklerinin olmamasının, bağımsız muhasebelerinin ve kendilerine ayrılmış sermayelerinin veya iş yerlerinin bulunmamasının mükellefiyetlerini etkilemeyeceği, mal veya hizmet bedelinin sadece maliyeti karşılayacak kadar olmasının, kar edilmemesi veya karın kuruluş amaçlarına tahsis edilmesinin bunların iktisadi niteliğini değiştirmeyeceği hükme

bağlanmıştır.

Anılan Kanun'un uygulanmasına ilişkin açıklamalar içeren 1 seri no.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği'nin 2.3.1. bölümünde; iktisadi kamu kuruluşlarının ticari, sınai veya zirai bir işletme oluşturup oluşturmadığı hususunda, Tebliğin 2.4. bölümünde yapılan açıklamaların dikkate alınması gerektiği belirtilmiştir.

Söz konusu Tebliğ'in 2.4. bölümünde de; iktisadi işletmenin belirlenmesinde işletmenin belirgin özelliklerinin bağlılık, devamlılık ve faaliyetin ticari, sınai veya zirai bir mahiyet arz etmesinin, diğer bir anlatımla iktisadi işletmenin unsurlarının ticari faaliyetin de temel özelliklerinden olan, bir organizasyona bağlı olarak piyasa ekonomisi içerisinde bedel karşılığı mal alım-satımı, imalatı ya da hizmet ifaları gibi faaliyetler olduğu, Kanun'un bu gibi halleri tek tek saymak yerine, dernek veya vakıf tarafından piyasa ekonomisi içerisinde icra edilen tüm iktisadi faaliyetleri kapsamına aldığı, satılan mal veya hizmete ait bedelin sadece maliyeti karşılayacak kadar olmasının, kar edilmemesinin, karın kuruluş amaçlarına tahsis edilmesinin bunların iktisadi işletme olma vasfını değiştirmeyeceği açıklanmıştır. Ayrıca kazanç sağlama amacı olmasa dahi işletmenin konusunun ve faaliyetinin, her türlü mal ve hizmet satışı ya da bunlara benzer şekillerde olması ve devamlı surette yapılması durumlarında da dernek veya vakıflara ait iktisadi işletme olduğu kabul edilecektir.

İktisadi işletme tanımı içinde yer alan ve devamlı olarak yapılan ticari, sınai veya zirai faaliyetten söz edebilmek için bu işletmenin tedavül ekonomisine katılması, başka bir ifadeyle işletmede üretilen veya alınan malların veya verilen hizmetin bir bedel karşılığı satılmış olması gerekir. Aksi halde, diğer unsurlar var olsa dahi bir iktisadi işletmenin varlığından söz edilemeyecektir.

Aynı Kanun'un "Muafiyetler" başlıklı 4'üncü maddesinde ise muafiyet kapsamında olan kurum, kuruluş ve faaliyetler sayılmıştır.

Öte yandan, 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu'nun 56'ncı maddesinin (b) bendinde; üniversiteler ve yüksek teknoloji enstitülerinin, genel bütçeye dâhil kamu kurum ve kuruluşlarına tanınan mali muafiyetler, istisnalar ve diğer mali kolaylıklardan aynen yararlanacağı ifade edilmiştir.

Ayrıca Gelir İdaresi Başkanlığının 20.08.2013 tarih ve 84098128-125[4-2013/5]-517 sayı ve "Üniversite Döner Sermaye İşletme Müdürlüğünün Vergilendirilmesi" konulu özelgesinde; Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü birimleri tarafından Sürekli Eğitim

Merkezinde personel ve öğrenciler ile dışardan katılımcılara kurslar verilmesi faaliyetleri ile özel ve kamu kurum-kuruluşlarına danışmanlık, proje, ölçme-değerlendirme, analiz, izleme, raporlama, denetleme vb. hizmetlerin bedel karşılığında gerçekleştirilmesi durumunda, Üniversite bünyesinde oluşacak iktisadi işletmeler için her birine ayrı ayrı kurumlar vergisi mükellefiyetinin tesis edilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Denetimlerde, Üniversite Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü bünyesinde bilimsel görüş verme, proje hazırlama, uzaktan ve yüz yüze kurs açma, sınav yapma, danışmanlık hizmeti verme, analiz-ölçüm-test ve kalibrasyon yapma vb. faaliyetlerin yıl içinde devamlılık arz edecek şekilde yapıldığı ancak bu faaliyetler için kurumlar vergisi mükellefiyeti tesis edilmediği tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; döner sermaye işletmesinin elde ettiği gelirlerin kanun ve yönetmelik hükümleri gereğince belli yerlere ayrılmış olduğu ve bu giderler yapıldıktan sonra vergilendirilecek gelir kalmadığı ifade edilmiş ise de, 5520 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinin altıncı fıkrasında iktisadi kamu kuruluşlarına ait iktisadi işletmelerin faaliyetlerinin kanunla verilmiş görevler arasında bulunmasının mükellefiyetlerini etkilemeyeceği, kar edilmemesi veya karın kuruluş amaçlarına tahsis edilmesinin bunların iktisadi niteliğini değiştirmeyeceği hükme bağlanmıştır. Gelirlerin mevzuat hükümleri gereğince belli amaçlara tahsis edilmesi kurumlar vergisi kapsamında iktisadi kamu kuruluşu sayılan döner sermaye işletmesinin iktisadi niteliğini değiştirmemekte ve mükellefiyetini etkilememektedir.

Buna göre, Üniversite Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü bünyesinde özel ve kamu kurum-kuruluşlarına bedel karşılığında verilen ve Kurumlar Vergisi Kanunu'na göre muafiyet kapsamında olmayan çeşitli hizmetler nedeniyle oluşacak iktisadi kamu kuruluşu nezdinde kurumlar vergisi mükellefiyetinin tesis edilmesi gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>